

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/21524>

Please be advised that this information was generated on 2021-01-17 and may be subject to change.

Werk aan de winkel

Een tijdje terug zag ik een foto van de redactie van een tijdschrift dat al lang ter ziele is. Het betrof een vrolijk gezelschap op een zomerdag in een tuin. De heren met flinke glazen wijn en een goede sigaar, allen - getuige het onderschrift - auteurs van naam. Twee jongedames in zonnejurkjes, aangeduid als 'onbekend' en 'toenmalige verloofde van ...'. De hoofdredacteur lijkt me een man die het gezelschap weet te vermaken door de ene na de andere toast uit te brengen, in een moeiteloze aaneenschakeling van 'bon mots' en anekdotes. De beherend redacteur kijkt wat zorgelijk. Ik stel me voor dat zijn voornaamste verantwoordelijkheid is dat hij de rekeningen van de slijterij mag tekenen. De uitgever heeft hem gemaand meer op het budget te letten.

Wie de huidige redactie van het TSG zou willen fotograferen, zal het gezelschap alleen compleet treffen tijdens een redactievergadering. In het onderschrift kunnen ook de dames van een naam en functie worden voorzien. De hoofdredacteur oogt alsof hij de agenda in hoog tempo weet te behandelen. Hij lanceert voortdurend nieuwe ideeën om het tijdschrift verder te verbeteren. De beherend redacteur kijkt wat zorgelijk. Alle plannen moeten binnen een uiterst krap budget worden gerealiseerd.

De term 'beheren' roept een beeld op van 'op de winkel passen', een beleid waarbij wordt afgewacht wat er in de brievenbus zit. Eventuele manuscripten worden zorgvuldig beoordeeld en verwerkt. Eigen initiatief is er slechts wanneer iemand wordt gevraagd een boekbespreking te schrijven. Zó wordt een tijdschrift echter niet meer gemaakt.

De eerste wetenschappelijke tijdschriften ontstonden in de zeventiende eeuw. Het doel was onderzoekers de gelegenheid te bieden korte onderzoeksverslagen aan elkaar voor te leggen. Schriftelijke reacties verlevendigden het blad en droegen - anders dan onderlinge correspondentie - bij aan een openbare discussie. Een belangrijke functie van een tijdschrift is dat deze discussie wordt vastgelegd. De ontwikkeling van het vak is te volgen door oude nummers in te zien. Schrijven dwingt bovendien tot helder formuleren en dus tot nadenken. Dit komt de kwaliteit van het debat ten goede.

In wezen is de functie van een wetenschappelijk tijdschrift niet veranderd. Het is een medium om onderzoeksresultaten te presenteren en van gedachten te wisselen over het vak. Wie bij wil blijven moet deze discussie volgen, als auteur of als lezer. Er zijn wel veranderingen. De afstand tussen onderzoeksveld en praktijk wordt groter. Door de steeds hogere eisen aan de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek lukt het nog maar weinigen om zowel in de praktijk als als onderzoeker actief te zijn. Bovendien wordt er meer gepubliceerd dan ooit. Het is onmogelijk om anders dan heel selectief te lezen. De verleiding is groot alles over te slaan wat niet direct te maken heeft met het eigen onderzoek of de eigen werkzaamheden. Het kan niet anders of men mist daardoor zaken die toch interessant zijn.

De redactie wil de lezers van het TSG in de komende tijd beter bedienen door duidelijker aan te geven wat de krenten in de pap zijn. Het streven is om naast de gebruikelijke 'Redactionelen' korte commentaren af te drukken die betrekking hebben op een of meer artikelen. De strekking kan zijn: mooi, maar wat betekent dit nu voor de dagelijkse praktijk? Of: dit is een interessante onderzoeksopzet die ook van betekenis kan zijn voor onderzoek op andere terreinen. Of: is dit wel een vruchtbare aanpak van het onderwerp van studie?

De redactie zal vaker auteurs uitnodigen om de 'state of the art' te bespreken ten aanzien van een bepaald onderwerp of methodologisch probleem. Gedacht wordt aan onderwerpen op het terrein van onderzoeksopzet en data-analyse en met betrekking tot het meten van determinanten of gezondheidseffecten. Bijvoorbeeld: hoe meet je voedingsgewoonten? Of: hoe meet je lichamelijke belasting in veldonderzoek?. Dergelijke onderwerpen lijken ook interessant voor de praktijk.

De rubrieken Spectrum en Forum behouden hun plaats als platform voor een gedegen discussie over thema's op het gebied van de volksgezondheid en het gezondheidszorgbeleid in Nederland. Ook zaken die de eigen beroepsgroep betreffen kunnen hier aan de orde komen. Juist voor een meningsuitwisseling en -verheldering over dergelijke onderwerpen blijft een tijdschrift in de eigen taal van betekenis.

Joost van der Gulden